

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Lenky Krupíckové a Davida Hipšra v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 58/2022-11,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“) se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 13. 6. 2022, č. j. 10.01-000262/22-002, jímž mu nebyl k jeho žádosti určen advokát k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. V reakci na výzvu městského soudu k zaplacení soudního poplatku požádal žalobce podáním ze dne 11. 7. 2021 o osvobození od soudních poplatků.

[2] Městský soud v záhlaví uvedeným usnesením žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítl. Dospěl totiž k závěru, že žalobce tohoto institutu zneužívá. Krom množství žalobcem vedených sporů považoval městský soud za rozhodný zejména způsob, jakým žalobce soudní spory vyvolává, a také podstatu těchto sporů. Daná řízení jsou vedena sériově a stereotypně, jsou v nich namítány stejné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Povaha projednávané věci i ostatních žalobcových případů podle městského soudu svědčí o tom, že žalobci prioritně nejde o vyřešení sporné otázky, respektive o poskytnutí ochrany jeho právům, ale o to, aby vyvolal spor jako takový. Veškerou svou činností se žalobce snaží pouze o to, aby maximalizoval počet soudních rozhodnutí. Na okraj městský soud dále uvedl, že prohlášení žalobce o jeho příjmech

a výdajích by nepovažoval za dostatečné, a to zejména z důvodu uvedení neurčitých a částečně nevěrohodných údajů.

II.

[3] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž se domáhal jeho zrušení. V kasační stížnosti zejména namítal, že rozhodnutí městského soudu obsahuje sáhodlouhé paušalizující invektivy neslučitelné se soudním rozhodováním. Poukázal na to, že právo na zastoupení, je-li povinné, náleží každému. Nelze mu proto klást překážku skrze nutnost zaplacení soudního poplatku, zvláště za situace, je-li ústavní stížnost nezaplatněna. Stěžovatel se rovněž vymezil proti tomu, že městský soud zpochybnil jeho chudobnost.

III.

[4] Pokud jde o podmínku zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, Nejvyšší správní soud již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, dospěl k následujícímu závěru: *„Stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].“* V této věci však nebylo napadeným usnesením rozhodováno o návrhu ve věci samé, jelikož se jedná o procesní rozhodnutí učiněné v řízení o žalobě, jímž se toto řízení nekončí, stěžovateli tedy povinnost zaplatit soudní poplatek nevznikla.

[5] Pokud jde o podmínku spočívající v obligatorním zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem v řízení o kasační stížnosti, své závěry učiněné ve výše citovaném rozhodnutí ve vztahu k soudnímu poplatku dále promítl rozšířený senát i do následující úvahy: *„Je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.“* Z citovaného usnesení rozšířeného senátu tedy plyne, že ani povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem není vyžadováno v těch případech, kdy kasační stížnost směřuje, tak jako v nyní posuzované věci, proti procesnímu rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě nekončí.

[6] Nejvyšší správní soud poté posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že smysl osvobození od soudních poplatků je především ten, aby osobám, které nemají dostatek prostředků, byla zajištěna účinná

pokračování

soudní ochrana jejich práv. Jak již zdejší soud uvedl v rozsudku ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, publ. pod č. 2601/2012 Sb. NSS, který se týkal právě stěžovatele (a na který také poukázal městský soud), nejedná se o institut, který má umožňovat chudým osobám bezplatně vést spory podle své libosti. Přestože je účastník řízení nemajetný, takže by bylo zásadně namíste přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprít, a to zejména pro povahu sporů, které účastník vede.

[9] Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že postup stěžovatele není v tomto řízení výjimečný; stěžovatel u městského soudu vede mnoho řízení, v nichž postupuje sériově a stereotypně, a užívá obdobné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Současně i z úřední činnosti Nejvyššího správního soudu, u něhož jsou rovněž evidovány stovky věcí týkajících se stěžovatele, vyplývá, že jeho postup v řízeních se neustále opakuje a stěžovatel uvádí zcela shodné či obdobné argumenty. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede velké množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno, jak ostatně plyne ze stěžovatelem uváděného rozsudku č. j. 1 As 54/2010-29. Rozhodující je nicméně právě sériovost a stereotypnost stěžovatelem podávaných žádostí, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů (srov. např. rozsudky tohoto soudu ze dne 29. 5. 2015, č. j. 4 As 104/2015-12, ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 231/2018-17, ze dne 13. 3. 2019, č. j. 6 As 35/2019-12, ze dne 25. 11. 2019, č. j. 5 As 251/2019-11, ze dne 30. 1. 2020, č. j. 8 As 351/2019-20, či ze dne 12. 6. 2020, č. j. 3 As 164/2020-13, ve kterých Nejvyšší správní soud rovněž rozhodoval o obdobných sporech mezi stěžovatelem a žalovanou, přičemž ve všech případech byl stěžovatel se svými kasačními stížnostmi neúspěšný).

[10] Nejvyšší správní soud ani v posuzované věci (ve které stěžovatel žádal o určení advokáta k přípravě podání ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2022, č. j. 5 As 367/2021-39, kvůli vyčíslení náhrady nákladů řízení za situace, kdy Nejvyšší správní soud předchozí rozsudek městského soudu v rozsahu nákladového výroku zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení) nevidí důvod se od těchto závěrů odchýlit. Žádost o osvobození od soudních poplatků nesměruje k zajištění účinné soudní ochrany, nýbrž odráží snahu stěžovatele o bezplatné řetězení soudních sporů se žalovanou.

[11] Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud shodně s městským soudem shledal, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem nebyly splněny. S ohledem na počet sporů, které stěžovatel vede (a které se týkají taktéž určení advokáta k poskytnutí právní pomoci), jakož i opakování totožných či obdobných argumentů v žádostech o osvobození od soudních poplatků, má Nejvyšší správní soud zato, že stěžovatel svými podáními nesleduje ochranu svých veřejných subjektivních práv, resp. žádost o osvobození od soudních poplatků nesměruje k zajištění účinné soudní ochrany, nýbrž se snaží prostřednictvím opakovaného žádání o osvobození od soudních poplatků vést bezplatně spory podle své libosti.

[12] K ostatním argumentům uplatněným v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud pouze ve stručnosti konstatuje, že se jedná o vyjádření názorů stěžovatele na činnost městského soudu, které nemají pro posouzení věci, tedy osvobození od soudních poplatků, žádnou relevanci.

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[14] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, již by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2022

Tomáš Foltas
předseda senátu